

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 7Ek/3283/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122505262
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Silvia Turzová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2024:6122505262.5

Uznesenie

Okresný súd Banská Bystrica v exekučnej veci oprávneného: Private Capital Investments Limited, so sídlom Ducie Street 83/83, M12JQ Manchester, England, iné identifikačné číslo: 09252000, práv. zast.: JUDr. Katarína Hegedúšová, advokátka so sídlom Majerníkova 3479/3/A, 841 05 Bratislava - Karlova Ves, IČO: 42 185 190, proti povinnému: A. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. A. D. XXXX/XX, XXXXX E., práv. zast.: JUDr. Peter Servátka, advokát so sídlom Pri Podlužianke č. 3, 934 01 Levice, o vymozenie 562,- EUR s príslušenstvom, vedenej u súdneho exekútora: JUDr. Peter Kliment, exekútorský úrad so sídlom Sv. Cyrila a Metoda 4647/1, 955 01 Topoľčany IČO: 43 985 840, pod sp. zn. 355EX 48/23, o sťažnosti povinného proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 7Ek/3283/2023 zo dňa 09. 11. 2023, takto

rozhodol:

Súd uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 7Ek/3283/2023 zo dňa 09. 11. 2023 zrušuje a vec vracia vyššej súdnej úradníčke na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 7Ek/3283/2023 zo dňa 09. 11. 2023 vyššia súdna úradníčka zamietla návrh povinného na zastavenie exekúcie podľa § 61l ods. 3 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len „Exekučný poriadok“). Svoje rozhodnutie odôvodnila tým, že preskúmaním spisu č.k. 7C/100/2013 Okresného súdu Levice zistila, že povinný nevzniesol v tomto konaní nijaké námietky a ani v rámci návrhu na zastavenie exekúcie nepreukázal, že v konaní o vydanie exekučného titulu vzniesol námietky, ktoré uvádza až v návrhu na zastavenie exekúcie. Exekučný súd nie je súd tretej inštancie, v exekučnom konaní sa poskytuje ochrana judikovanému právu, tak ako už je spomenuté. Čo sa týka náležitostí opätovného návrhu na vykonanie exekúcie podaného podľa zákona č. 233/2019 Z.z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej „ZoUNEK“), vyššia súdna úradníčka posúdila náležitosti takéhoto návrhu podľa § 9 ods. 1 ZoUNEK, pričom mala predložené povinné prílohy: exekučný titul, Upovedomenie o zastavení starej exekúcie súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, PhD. zo dňa 20. 06. 2022 a navyše aj Oznámenie o ukončení starej exekúcie zo dňa 22. 08. 2022 tohto súdneho exekútora, tiež dokumenty o prechode práv a povinností na nového oprávneného. Oprávnený v priebehu konania vysvetlil aj povinným namietanú skutočnosť, že treba opísať rozhodujúce skutočnosti týkajúce sa vlastného vzťahu s povinným pokiaľ ide o nárok zo zmenky, a to tak, že oprávnený nemá žiadne vlastné vzťahy s povinným. Uvedená skutočnosť pre oprávneného ako právneho zástupcu pôvodného oprávneného (CD Consulting s.r.o.) vyplýva (môže vyplývať) práve už zo zisteného skutkového stavu týkajúceho sa povahy zmenky tak ako je vyššie uvedené. Vyššia súdna úradníčka tak konštatovala, že súd má riadne doložený vykonateľný exekučný titul v súlade s § 45 Exekučného poriadku, v exekučnom titule je jednoznačne určená povinnosť na zaplatenie dlžnej sumy s príslušenstvom, hmotnoprávne legitimovaný z exekučného titulu je oprávnený, ktorému je priznané právo voči povinnému a povinný, ktorý je zaviazaný k povinnosti. Povinný dobrovoľne ku dňu podania návrhu na vykonanie exekúcie určenú povinnosť nesplnil, najmä nepreukázal úhradu vymáhanej pohľadávky a nijako neosvedčil, že exekučný titul je v súčasnosti zrušený (ani v rámci odvolacieho konania), čím sú dané zákonné predpoklady na

vymáhanie neuhradenej sumy v plnom rozsahu. Vyššia súdna úradníčka v danej veci nezistila žiadne dôvody zastavenia exekúcie v rozsahu podľa § 61k ods. 1 písm. a) až d) Exekučného poriadku, t.j. neboli zistené okolnosti, spôsobili zánik vymáhaného nároku, nie sú dôvody podľa osobitného predpisu, pre ktorý sú uznanie alebo výkon cudzieho exekučného titulu neprípustné (nejde o cudzí exekučný titul), nie sú iné skutočnosti, ktoré bránia vymáhateľnosti exekučného titulu, ktoré by nastali po vydaní exekučného titulu.

2. Proti uzneseniu vyššej súdnej úradníčky doručil povinný tunajšiemu súdu v zákonom stanovenej lehote sťažnosť, ktorú odôvodnil tým, že súd neprihliadol na všetky okolnosti prípadu. Povinný trvá na tom, že exekučný súd nesprávne a neúplne posúdil návrh na vykonanie exekúcie jednak v konaní 12Er 736/2016 /EX 4878/2016 ako aj v tomto konaní 7Ek/3283/2022 /355EX 48/23/, keďže sa navrhovalo vykonanie exekúcie na podklade exekučného titulu, ktorý bol vydaný v konaní, v ktorom sa uplatňoval nárok zo zmenky. Poukázal na skutočnosť, že v prípade exekučného titulu, ktorým sa priznal nárok zo zmenky proti povinnému, ktorý je FO, je obligatórnou náležitosťou návrhu aj opis rozhodujúcich skutočností a tiež označenie dôkazov, ktoré sa týkajú vlastného vzťahu s povinným. Pod pojmom vlastný vzťah s povinným sa myslí pôvodný právny vzťah, z ktorého vznikla zmenka a tento základný vzťah vyplýva zo zmluvy o úvere a príloh, ktoré tvoria jej neoddeliteľnú súčasť. Súd pri posudzovaní predmetného návrhu na zastavenie exekúcie mal tak rozhodnúť v rámci súdnej praxi, že návrh nezamietne a mal pri tom prihliadnuť na novelu Exekučného poriadku, kde je potrebné sa vysporiadať s otázkou ochrany spotrebiteľa v exekúciách prebiehajúcich na základe exekučného titulu vydaného v konaní, v ktorom nebola spotrebiteľovi ako účastníkovi poskytnutá primeraná ochrana a preto sa upravila možnosť exekučného súdu odmietnuť vydať poverenie na vykonanie exekúcie resp. v prebiehajúcich konaniach exekúciu zastaviť.

3. Oprávnený sa k sťažnosti nevyjadril.

4. Podľa § 202 ods. 1 druhá veta zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len „Exekučný poriadok“), sudca v exekučnom konaní koná a rozhoduje, ak ide o rozhodnutie, proti ktorému je prípustné odvolanie, a o sťažnostiach proti rozhodnutiam vyššieho súdneho úradníka.

5. Podľa § 200 Exekučného poriadku, na exekučné konanie sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Ustanovenia o prostriedkoch procesného útoku, prostriedkoch procesnej obrany, koncentracii a intervencii sa nepoužijú.

6. Podľa § 239 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Civilný sporový poriadok“), proti uzneseniu súdu prvej inštancie vydanému súdnym úradníkom, ktoré treba doručiť, je prípustná sťažnosť. Sťažnosť len proti dôvodom uznesenia nie je prípustná.

7. Podľa § 248 Civilného sporového poriadku, o sťažnosti rozhodne súd prvej inštancie.

8. Podľa § 250 ods. 2 CSP, ak je sťažnosť dôvodná, súd napadnuté uznesenie zruší alebo zmení; v prípade zrušenia uznesenia je súdny úradník viazaný právnym názorom súdu.

9. Súd prvej inštancie (§ 202 ods. 1 Exekučného poriadku), po zistení, že sťažnosť bola podaná včas (§ 242 CSP), oprávnenou osobou - účastníkom konania, v ktorého neprospech bolo uznesenie vydané (§ 240 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je sťažnosť prípustná (§ 239 ods. 1 a 2 CSP), po skonštatovaní, že sťažnosť má zákonom predpísané náležitosti (§ 127 CSP, § 243 CSP), preskúmal napadnuté uznesenie v medziach daných rozsahom a dôvodmi sťažnosti a postupom bez nariadenia pojednávania (§ 202 ods. 1 Exekučného poriadku) dospel k záveru, že sťažnosť bola podaná dôvodne, a preto napadnuté uznesenie zrušil.

10. Po oboznámení sa s napadnutým uznesením a podanou sťažnosťou povinného musí sťažnostný súd konštatovať, že napadnuté uznesenie vyššej súdnej úradníčky vychádza z nedostatočne zisteného skutkového stavu a nesprávneho právneho posúdenia veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových (procesných) zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce použil správny právny predpis, ale ho nesprávne interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových

(procesných) záverov vyvodil nesprávne právne závery. V danom prípade vyššia súdna úradníčka pri posúdení návrhu povinného na zastavenie exekúcie nevezala do úvahy právnu úpravu v § 53 ods. 3 písm. d) Exekučného poriadku, ktorý ukladá exekučnému súdu povinnosť zamietnuť návrh na vykonanie exekúcie, ak sa navrhuje vykonanie exekúcie na podklade exekučného titulu, ktorý bol vydaný v konaní, v ktorom sa uplatňoval nárok zo zmenky, a vyšlo najavo, že vymáhaný nárok vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou a nebolo prihliadnuté na neprijateľné zmluvné podmienky, obmedzenie alebo neprípustnosť použitia zmenky alebo rozpor s dobrými mravmi a táto okolnosť má vplyv na vymáhaný nárok.

11. Úvodom, sťažnostný súd pripomína, že oprávnený sa v predmetnej exekúcii domáha vymoženía sumy 562,-Eur s príslušenstvom na základe exekučného titulu – rozsudok Okresného súdu Levice sp. zn. 7C/100/2013 - 92 zo dňa 19. 10. 2015, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 25. 11. 2015 a vykonateľnosť dňa 30. 11. 2015 (ďalej len „exekučný titul“). Z obsahu exekučného titulu vyplýva, že peňažný nárok bol priznaný titulom zmenky vystavenej dňa 29. 04. 2009 (bez skúmania kauzy zmenky).

12. V návrhu na vykonanie exekúcie doručenom tunajšiemu súdu dňa 07. 12. 2022 oprávnený vyhlásil, že nie je právnym nástupcom osoby uvedenej v exekučnom titule, neuplatňuje nárok zo zmenky a taktiež, že neuplatňuje nárok zo spotrebiteľskej zmluvy. Zároveň, uviedol, že v danom prípade uplatňuje nárok zo starej exekúcie, pričom dňa 20. 06. 2022 vydal súdny exekútor JUDr. Rudolf Krutý Upovedomenie o zastavení starej exekúcie č.k. EX 4878/16 na základe exekučného titulu - rozsudok OS Levice, č.k. 7C/100/2013. Oznámením o ukončení starej exekúcie zo dňa 22. 08. 2022 bolo oprávnenému oznámené, že exekučné konanie bolo ukončené dňa 15. 08. 2022.

13. Povinný v návrhu na zastavenie exekúcie namietal, že návrh na vykonanie exekúcie neobsahuje opísanie rozhodujúcich skutočností týkajúcich sa vlastného vzťahu s povinným. Poukázal na to, že exekučné súdy musia „ex off“ skúmať materiálnu vykonateľnosť exekučného titulu vydaného v konaní, v ktorom sa uplatňuje nárok zo zmenky proti povinnému, ktorý je fyzickou osobou. Na tomto fakte nemôže zmeniť nič ani skutočnosť, že po nadobudnutí vykonateľnosti exekučného titulu, bolo právo z tohto titulu postúpené na inú osobu. Skúmanie sa vzťahuje na exekučný titul, nie na oprávnenú osobu, či už je to indosatár alebo postupník. Ďalej poukázal na to, že v pôvodnom konaní 7C/100/2013 navrhovateľ zámerné v žalobe uvádzal, že nárok na zaplatenie sumy 562,- eur s príslušenstvom na základe odporcom vystavenej zmenky dňa 29. 04. 2009, ako prílohy k žalobe, bez toho, aby súdu uviedol, že zmenka bola vystavená na zabezpečenie úveru, ktorý spoločnosť POHOTOVOST s.r.o. (ktorá previedla zmenku nedatovaným indosamentom na rad indosatára spoločnosť CD Consulting s.r.o., ktorá rámcovou zmluvou previedla zmenku na oprávneného: Private capital) poskytla povinnému a ani nepredložil Zmluvu o úvere. Predmetná zmenka je zabezpečovacou zmenkou, ktorá bola vystavená ako blankozmenka a mala zabezpečovať nároky veriteľa zo zmluvy o úvere č. 4371612 (číslo zmluvy uvedené v ľavom dolnom rohu zmenky). Povinný mal za to, že spoločnosti POHOTOVOST, s.r.o., (ako veriteľovi z uzatvorenej zmluvy o úvere) nemohlo vzniknúť právo na vyplnenie blankozmenky podľa čl. 17 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, z čoho vyplýva, že ak zmenka bola vyplnená, nie je možné na základe takto vyplnenej zmenky úspešne sa domáhať akýchkoľvek práv. V súvislosti so zmenkovou istinou je tiež nevyhnutné poukázať na § 4 ods. 6 Zákona o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého bolo v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby zakázané splniť dlh zmenkou a šekom. Dojednanie o zmenke, ktoré nezohľadňuje právne predpisy na ochranu spotrebiteľa odporuje zákonu, a preto na podklade takéhoto dojednania zmenka nemohla byť platne vystavená a ani platne indosovaná (napr. rozsudok OS Nitra č.k. 29CbZm/64/2013 zo dňa 29. 09. 2021, uznesenie ÚS SR III.ÚS 848/2016-20 zo dňa 13. 12. 2016).

14. Oprávnený vo vyjadrení k návrhu na zastavenie exekúcie uviedol, že na oprávneného prešlo právo priznané exekučným titulom indosatárovi na základe dohody o postúpení judikovaných pohľadávok. Nedošlo k rubopisu ani k odovzdaniu zmenky, oprávnený sa nestal majiteľom zmenky a preto nemá práva zo zmenky. V prípade ak je pohľadávka zo zmenky už rozsúdená, možno túto pohľadávku ako samostatný predmet občianskoprávných vzťahov od zmenky právne oddeliť. Je teda zrejmé, že v prípade, ak by prechod práv z exekučného titulu bol na základe rubopisu, v takom prípade by oprávnený bol povinný preukazovať vlastné vzťahy predchádzajúceho majiteľa zmenky (remitenta) k dlžníkovi. Oprávnený zároveň uviedol, že nemá žiadne vlastné vzťahy s povinným.

15. Na podklade vyššie uvedeného tak sťažnostný súd konštatuje, že vyššia súdna úradníčka mala správne vyzvať oprávneného na predloženie zmluvnej dokumentácie (keďže zmluva o úvere predložená povinným nie je čitateľná) a skúmať či nárok, ktorý oprávnený k vymoženiu uplatnil je skutočne nárokom vyplývajúcim zo zmenky a či tento nárok vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou. Ak áno, mala skúmať či v konaní, v ktorom bol vydaný exekučný titul bolo alebo nebolo neprijateľné zmluvné podmienky, obmedzenie alebo neprípustnosť použitia zmenky alebo rozpor s dobrými mravmi a či zistené okolnosti majú vplyv na vymáhaný nárok. Hoci vyššia súdna úradníčka vo svojom rozhodnutí poukazovala na viaceré rozhodnutia, z ktorých vyplýva, že zmenka je cenným papierom bez kauzy, a teda nie je dôvod skúmať zmluvný vzťah, ktorými vystaveniu zmenky predchádzal, a to najmä za stavu, že žalovaný v základom konaní nevzniesol žiadne námietky, treba poukázať na to, že išlo o rozhodnutia vydané pred prijatím Spoločného stanoviska k postupu súdov nižšieho stupňa vo veciach návrhov s uplatneným právom zo zmenky vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa, ktoré bolo prijaté dňa 20. 10. 2015 občianskoprávnym a obchodnoprávnym kolégiami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v nasledujúcom znení: I. Ak žalobca ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku, platí bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý žalobca použil, že : a/ pokiaľ z akýchkoľvek okolností prejednávanej veci vyplynie konajúcemu súdu súvislosť s nekalou povahou či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex offa povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ; b/ pokiaľ súd nevzhladne žiadnu nekalosť či neprípustnosť predloženého návrhu, súd pristúpi k prieskumu uplatneného nároku v rozmedzí prípadne vznesených námietok zohľadňujúcich ich rozsah a povahu, pri rešpektovaní povinnosti posúdiť prípadnú absolútnu neplatnosť úkonu, ak to z vykonaného dokazovania vyplynie. II. Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve, aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená. III. Aj v prípade, že nie sú podané kauzálne námietky vystaviteľom zmenky (bez ohľadu na to, či je spotrebiteľom), ktorý je na strane žalovaného, je možné preskúmať a podľa okolností prípadu posúdiť nárok na uplatnený zmluvný úrok ako nárok uplatnený v rozpore s dobrými mravmi, ak výška uplatneného nároku podľa úvahy súdu takýto exces dosahuje. Stanovisko je uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 8/2015 pod číslom 93. Pri svojom rozhodovaní tak vyššia súdna úradníčka nevzala do úvahy práve ustálenú rozhodovaciu prax vo veciach návrhov s uplatneným právom zo zmenky vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa a ani výslovné ustanovenie Exekučného poriadku (§ 53 ods. 3 písm. d) Exekučného poriadku). Vo veci nevykonala potrebné dokazovanie a ani právne posúdenie ohľadom povahy vymáhaného nároku, v dôsledku čoho povinnému nadala odpoveď na všetky ním vznesené námietky, čím svoje rozhodnutie zaťažila vadou nepreskúmateľnosti. Hoci povinný v návrhu na zastavenie exekúcie argumentoval právnou Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. 03. 2017, nemohlo to byť na škodu jeho návrhu na zastavenie vzhľadom na to, že obdobnú právnu úpravu obsahuje i „nový“ Exekučný poriadok v znení účinnom od 01. 04. 2017, ktorým sa spravuje aj táto exekúcia.

16. Sťažnostný súd taktiež rozhodne nesúhlasí s vyjadrením oprávneného, že keďže nie je majiteľom samotnej zmenky, tak nemá povinnosť opísať vlastný vzťah predchádzajúceho majiteľa zmenky (remitent) k dlžníkovi. Naopak, uvedené vyjadrenie evokuje snahu oprávneného obísť jasne stanovenú povinnosť vyjadrenú v § 48 ods. 3 písm. f) Exekučného poriadku a vyhnúť sa tak prieskumu exekučného titulu z pohľadu § 53 ods. 3 písm. d) Exekučného poriadku zo strany exekučného súdu. Povinnosť uviesť túto obligatórnu náležitosť návrhu na vykonanie exekúcie sa však vzťahuje na každého, kto ako oprávnený vystupuje v exekučnom konaní, v ktorom sa vymáha nárok na základe exekučného titulu, ktorým bol priznaný nárok zo zmenky, t. j. aj na toho, kto nadobudol nárok už z judikovanej pohľadávky prostredníctvom postúpenia (cesie). Exekučné súdy musia ex offa skúmať materiálnu vykonateľnosť exekučného titulu vydaného v konaní, v ktorom sa uplatňuje nárok zo zmenky proti povinnému, ktorý je fyzickou osobou. Na tomto fakte nemôže zmeniť nič ani skutočnosť, že po nadobudnutí vykonateľnosti exekučného titulu, bolo právo z tohto titulu postúpené na inú osobu. Skúmanie sa vzťahuje na exekučný titul, nie na oprávnenú osobu, či už je to indosatár alebo postupník. Uzatvorenie rámcovej zmluvy o postúpení pohľadávok nespôsobilo zaniknutie pôvodného vlastného vzťahu medzi právnym predchodcom oprávneného a povinným, ktorý bol touto zmenkou zabezpečený. Povinnosť opísať vlastný vzťah, resp. pôvodný právny vzťah, ktorý bol zmenkou zabezpečený, tak má každá oprávnená osoba, ktorá sa na súde domáha vymoženia plnenia z exekučného titulu, ktorým sa priznal nárok zo zmenky proti povinnému, ktorý je fyzickou osobou. Vyššie uvedený záver sťažnostný súd podporuje poukazom napr. na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 539/2016 zo dňa 14. 09. 2016, pričom je zarážajúce, že napriek právnym záverom Ústavného súdu SR v uznesení sp. zn. I. ÚS

539/2016, ktoré musia byť známe aj oprávnenému, keďže sám inicioval toto konanie pred Ústavným súdom SR, oprávnený naďalej tvrdí, že nemá povinnosť opísať vlastný vzťah predchádzajúceho majiteľa zmenky (remitenta) k dlžníkovi a v rámci opätovného návrhu na vykonanie exekúcie dokonca tvrdí, že neuplatňuje nárok zo zmenky a že vymáhaný nárok nepochádza zo spotrebiteľskej zmluvy. Za klamstvo možno označiť aj vyhlásenie oprávneného, že nie je právnym nástupcom osoby uvedenej v exekučnom titule, keď sám oprávnený tvrdí, že nárok z exekučného titulu mu bol postúpený. Hoci uznesenie ÚS SR sp. zn. I. ÚS 539/2016 vychádza z právnej úpravy Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. 03. 2017, je plne aplikovateľné aj na súčasnú právnu úpravu, ktorá textom i účelom je takmer rovnaká ako právna úprava v Exekučnom poriadku v znení účinnom do 31. 03. 2017.

17. Sťažnostný súd zdôrazňuje, že právomoc exekučného súdu na hmotnoprávny prieskum exekučného titulu, ktorý bol vydaný v konaní, v ktorom sa uplatňoval nárok zo zmenky a vyšlo najavo, že vymáhaný nárok vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, výslovne vyplýva z § 53 ods. 3 písm. d) Exekučného poriadku. Práve za stavu, že exekučný titul bol vydaný na podklade zmenky, ktorá vznikla na zabezpečenie splnenia dlhu zo spotrebiteľskej zmluvy, je exekučný súd oprávnený i povinný ex offa preskúmať či v konaní, v ktorom bol vydaný exekučný titul bolo prihliadnuté na neprijateľné zmluvné podmienky, obmedzenie alebo neprípustnosť použitia zmenky alebo rozpor s dobrými mravmi, ak táto okolnosť má vplyv na vymáhaný nárok. Uvedené pritom platí aj v prípade, ak exekučný titul bol vydaný sudcom, a to za stavu, že predmetom prieskumu v základnom konaní nebola aj spotrebiteľská zmluva (prípadne i ďalšia zmluvná dokumentácia), ale exekučný titul bol vydaný len na podklade samotnej zmenky (bez skúmania kauzy). Ak totiž zmenka vznikla na zabezpečenie splnenia dlhu zo spotrebiteľskej zmluvy, ide o spotrebiteľskú zmenku, v rámci ktorej existujú odlišnosti oproti zmenke z iného právneho vzťahu. Jednou z odlišností spotrebiteľskej zmenky je zohľadnenie kauzy právneho vzťahu, z ktorého zmenka vznikla. Ďalšou odlišnosťou spotrebiteľskej zmluvy je ex offa súdna kontrola neprijateľnosti podmienok zmluvy, z ktorej zmenka vznikla a zmluvných podmienok jej vyplnenia. Ochrana spotrebiteľa ako povinnosť súdu vyplýva nielen z predpisov hmotného práva, ale aj z práva Európskej únie. Súdny dvor EÚ už viackrát judikoval, že vykonanie ex offa kontroly relevantných zmluvných podmienok nie je o možnosti, ale o povinnosti: „Úloha, ktorú v konkrétnej oblasti vnútroštátnemu súdu udeľuje právo Spoločenstva, preto nie je vymedzená len možnosťou vysloviť sa k prípadnej nekalej povahe zmluvnej podmienky, ale zahŕňa taktiež povinnosť preskúmať ex offa túto otázku, pokiaľ je súd oboznámený s právnymi a skutkovými okolnosťami potrebnými na tento účel, vrátane prípadu“ (rozsudok C-243/08, F.:F.:G.:XXXX:XXX, bod 32). Súd má pritom tento cieľ naplniť s takou mierou procesnej ingerencie, ktorá je typická pre ochranu verejného poriadku (porov. uznesenie C-76/10, F.:F.:G.:XXXX:XXX, bod 50), a to bez ohľadu na zastupovanie spotrebiteľa advokátom (porov. rozsudok C-497/13, F.:F.:G.:XXXX:XXX, bod 47). Súdny dvor EÚ taktiež prijal záver, že ex offa prieskum neprijateľnosti zmluvných podmienok sa má vykonať aj v konaniach vymáhacej povahy, napr. v insolvenčnom konaní (rozsudok C-377/14, F.:F.:G.:XXXX:XXX) či v exekučnom konaní (C-448/17, F.:F.:G.:XXXX:XXX).

18. V nadväznosti na vyššie uvedené tak sťažnostný súd nemohol inak ako postupom v zmysle § 250 ods. 2 CSP napadnuté uznesenie vyššej súdnej úradníčky zrušiť a vrátiť jej vec nové rozhodnutie o návrhu povinného na zastavenie exekúcie.

19. Úlohou vyššej súdnej úradníčky v novom rozhodnutí bude doplniť dokazovanie vo vyššie naznačenom rozsahu (najmä oboznámením sa s obsahom zmluvy o úvere a obsahom ďalšej zmluvnej dokumentácie) a následne opätovne preskúmať návrh povinného na zastavenie exekúcie, a to predovšetkým z pohľadu § 53 ods. 3 písm. d) Exekučného poriadku, konkrétne teda či vymáhaný nárok vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou (zmluva o úvere predložená povinným nie je riadne čitateľná) a ak áno, či zmluva o úvere alebo ďalšia zmluvná dokumentácia neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré by mohli mať vplyv na vymáhaný nárok, ďalej preskúma či v čase vystavenia zmenky boli dodržané právne predpisy stanovujúce obmedzenie alebo neprípustnosť použitia zmenky, alebo či zmenka nebola vystavená v rozpore s dobrými mravmi alebo so zákonom, a to podľa právnej úpravy platnej v čase uzatvorenia zmluvy o úvere resp. vystavenia zmenky. Treba zdôrazniť, že týmito skutočnosťami sa bránil aj povinný v návrhu na zastavenie exekúcie. Vyššia súdna úradníčka je povinná svoje rozhodnutie náležite odôvodniť v súlade s § 220 ods. 2 CSP. Vyššia súdna úradníčka zároveň v novom rozhodnutí opätovne rozhodne aj o trovách konania o návrhu povinného na zastavenie exekúcie (podľa výsledku rozhodovania o návrhu na zastavenie exekúcie).

20. Sťažnostný súd dopĺňa, že v posudzovanom prípade nemohol pristúpiť ku konečnému rozhodnutiu o návrhu povinného na zastavenie exekúcie z dôvodu, že napadnuté uznesenie vychádzalo z nedostatočne zisteného skutkového stavu, a teda bolo aj nepreskúmateľné. Súd prvej inštancie by tak musel doplniť dokazovanie a následné konečné rozhodnutie by mohlo byť pre účastníkov konania prekvapivé. Súčasne, keďže voči rozhodnutiu sťažnostného súdu v zmysle § 202 ods. 3, ods. 4 Exekučného poriadku odvolanie ani dovolanie nie je prípustné, takýmto postupom by mohlo dôjsť aj k porušeniu práv účastníkov na spravodlivý súdny proces.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 2 CSP).

Dovolanie ani dovolanie generálneho prokurátora proti tomuto uzneseniu nie je prípustné (§ 202 ods. 4 Exekučného poriadku).